



ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Πλαίσιο για την προώθηση της παραγωγής βιομεθανίου, κανόνες για την οργάνωση της αγοράς παραγωγής υδρογόνου και τα γεωγραφικά περιορισμένα δίκτυα υδρογόνου - Μερική ενσωμάτωση Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788 και άλλες διατάξεις για την προστασία του περιβάλλοντος»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε κατά την επεξεργασία του από την αρμόδια Διαρκή Επιτροπή Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διαρθρώνεται σε τέσσερα (4) Μέρη (Α΄ - Δ΄), αποτελείται από εξήντα τρία (63) άρθρα, και αφορά, ιδίως, τη θέσπιση πλαισίου για την προώθηση της παραγωγής βιομεθανίου, και την εισαγωγή κανόνων για την οργάνωση της αγοράς παραγωγής υδρογόνου, και τα Γεωγραφικά Περιορισμένα Δίκτυα Υδρογόνου (ΓεΠεδΥ), ενώ περιλαμβάνει και λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

A. Στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία του 2019 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1588580774040&uri=CELEX%3A52019DC0640>) αναγνωρίζονται η καινοτόμος έρευνα και η παραγωγή καθαρού υδρογόνου ως τομείς προτεραιότητας για τους στόχους κλιματικής ουδετερότητας της Ε.Ε., στο πλαίσιο της αναζήτησης βιώσιμων λύσεων για την απανθρακοποίηση διάφορων τομέων της οικονομίας. Η έννοια του ανανεώσιμου («καθαρού» ή «πράσινου») υδρογόνου εξειδικεύθηκε το 2020, στη Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Υδρογόνο (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0301>), η οποία προέβλεπε είκοσι (20) παρεμβάσεις κλειδιά, σε τρεις διαδοχικές φάσεις (2020-2050) (<https://energy.ec.europa.eu/topics/eus-energy-system/hydrogen/key-actions-eu-hydro->

gen-strategy_en#boosting-demand-for-and-scaling-up-production), προκειμένου να εγκατασταθούν στην Ε.Ε. ηλεκτρολυτικές κυψέλες για την παραγωγή ανανεώσιμου υδρογόνου, ισχύος τουλάχιστον 6 GW, έως το 2024 και τουλάχιστον 40 GW, έως το 2030. Η ανάπτυξη του ανανεώσιμου υδρογόνου, που παράγεται κυρίως από αιολική και ηλιακή ενέργεια, αποτελεί προτεραιότητα για την Ε.Ε., καθώς συνιστά την πλέον συμβατή επιλογή με τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας και της μηδενικής ρύπανσης μακροπρόθεσμα, και παρουσιάζει τη μεγαλύτερη συνοχή με ένα ενοποιημένο ενεργειακό σύστημα. Η Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το υδρογόνο συμπληρώνεται με την παράλληλη, χρονικά, ανακοίνωσή της «Ενέργεια για μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία: Στρατηγική της ΕΕ για την ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος» (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=CELEX:52020DC0299>), ως προς την επέκταση και τη διάδοση του υδρογόνου εντός του ενοποιημένου ενεργειακού συστήματος. Τέλος, υπό τις νέες γεωπολιτικές συνθήκες, το 2022, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε το σχέδιο «REPowerEU: Κοινή ευρωπαϊκή δράση για πιο προσιτή οικονομικά, εξασφαλισμένη και βιώσιμη ενέργεια» (eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022DC0108), με το οποίο προτάθηκε η αύξηση των επιπέδων βιομεθανίου και υδρογόνου προς ενίσχυση της ενεργειακής ανθεκτικότητας της Ε.Ε. Επιπρόσθετα, το νομοθετικό πακέτο Fit-for-55, που είχε προταθεί το 2021, αναφερόταν στην ανάπτυξη του ανανεώσιμου υδρογόνου και του υδρογόνου χαμηλών εκπομπών αερίου.

Σε νομοθετικό επίπεδο, η Οδηγία 2009/28/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την τροποποίηση και τη συνακόλουθη κατάργηση των Οδηγιών 2001/77/EK και 2003/30/EK – RED I) (<https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2009/28/oj>) συμπεριέλαβε στον υπολογισμό του μεριδίου ακαθάριστης τελικής κατανάλωσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) και το υδρογόνο από ΑΠΕ.

Εν συνεχεία, η Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ΑΠΕ (RED II) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018L2001>), η οποία κατήργησε την προαναφερθείσα Οδηγία, αναγνώρισε τη δυνατότητα της επέκτασης των εγγυήσεων προέλευσης για την ηλεκτρική ενέργεια από ΑΠΕ και σε αέρια από ΑΠΕ, όπως το βιομεθάνιο και το υδρογόνο. Κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων 25, 27 και 28 της εν λόγω Οδηγίας εκδόθηκαν το 2023 δύο Κανονισμοί, εκ των οποίων ο πρώτος καθιερώνει μεθοδολογία, σύμφωνα με την οποία το υδρογόνο μπορεί να θεωρείται ανανεώσιμο (κριτήρια της προσθετι-

κότητας, και της χρονικής και γεωγραφικής συσχέτισης) (βλ. κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2023/1184 της Επιτροπής, της 10ης Φεβρουαρίου 2023, για τη συμπλήρωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με τη θέσπιση ενωσιακής μεθοδολογίας για τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων για την παραγωγή υγρών και αέριων καυσίμων μεταφορών μη βιολογικής προέλευσης από ανανεώσιμες πηγές, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32023R1184>), και ο δεύτερος, καθορίζει ένα ελάχιστο όριο για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου των καυσίμων ανακυκλωμένου άνθρακα και προσδιορίζει τη μεθοδολογία για τον υπολογισμό της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από υγρά και αέρια καύσιμα μεταφορών μη βιολογικής προέλευσης από ΑΠΕ και από καύσιμα ανακυκλωμένου άνθρακα (βλ. κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2023/1185 της Επιτροπής, της 10ης Φεβρουαρίου 2023, για τη συμπλήρωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με τη θέσπιση ελάχιστου ορίου για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου των καυσίμων ανακυκλωμένου άνθρακα και με τον καθορισμό μεθοδολογίας για την εκτίμηση της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από υγρά και αέρια καύσιμα μεταφορών μη βιολογικής προέλευσης από ανανεώσιμες πηγές και από καύσιμα ανακυκλωμένου άνθρακα, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:32023R1185>).

Σε επόμενο στάδιο, τροποποιήθηκε η Οδηγία περί ΑΠΕ (RED III) με σκοπό τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, της ενεργειακής εξάρτησης και των τιμών ενέργειας, οριζόμενου ως νέου δεσμευτικού στόχου ΑΠΕ για το 2030, του 42.5% (βλ. Οδηγία (ΕΕ) 2023/2413 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Οκτωβρίου 2023, για την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 και της Οδηγίας 98/70/ΕΚ, όσον αφορά την προώθηση της ενέργειας από ΑΠΕ, και την κατάργηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου, <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj?locale=el>). Η Οδηγία περιλαμβάνει επί μέρους στόχους για το ανανεώσιμο υδρογόνο και το υδρογόνο χαμηλών εκπομπών (βλ. άρθρα 22α και 25).

Η τρίτη νομοθετική πρωτοβουλία της Επιτροπής εκδηλώθηκε με την πρόταση και, τελικά, την υιοθέτηση ενός πακέτου μέτρων για την αγορά υδρογόνου και απανθρακοποιημένου αερίου, το οποίο περιλαμβάνει μία Οδηγία, προκειμένου να διευκολυνθεί η διείσδυση των ανανεώσιμων αερίων, των αερίων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και του υδρογόνου στο ενεργειακό σύστημα. Η Οδηγία θεσπίζει ένα ρυθμιστικό πλαίσιο που παρέχει κίνητρα στους συμμετέχοντες στην αγορά, να απομακρυνθούν από το ορυκτό αέριο

με σκοπό τη σταδιακή και έγκαιρη κατάργηση του ορυκτού αερίου, ιδίως στους σχετικούς βιομηχανικούς τομείς και για σκοπούς θέρμανσης (βλ. Οδηγία (ΕΕ) 2024/1788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμων αερίων, φυσικού αερίου και υδρογόνου, και την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 και την κατάργηση της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202401788, αιτιολογική σκέψη 12). Περιλαμβάνει, επίσης, έναν Κανονισμό, με την ίδια στόχευση (βλ. Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1789 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμου αερίου, φυσικού αερίου και υδρογόνου, για την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1227/2011, (ΕΕ) 2017/1938, (ΕΕ) 2019/942 και (ΕΕ) 2022/869 και της Απόφασης (ΕΕ) 2017/684 και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 715/2009 (αναδιτύπωση), https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202401789, αιτιολογική σκέψη 5).

Τέλος, δοθέντος ότι το ανανεώσιμο υδρογόνο πιθανώς να μην καλύπτει μόνο του την αυξανόμενη ζήτηση, στην εντελώς πρόσφατη «συμφωνία για καθαρή βιομηχανία: Κοινός χάρτης πορείας για την ανταγωνιστικότητα και την απανθρακοποίηση» (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52025DC0085>) αναγνωρίστηκε η ανάγκη αποσαφήνισης των κανόνων παραγωγής υδρογόνου χαμηλών εκπομπών προς διασφάλιση των επενδυτών (βλ. ορισμό του υδρογόνου χαμηλών εκπομπών, ως υδρογόνου μη προερχόμενου από ΑΠΕ, στο άρθρο 2 (11) της Οδηγίας 2024/1788).

Συναφώς, ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 401/2009 και (ΕΕ) 2018/1999 («ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα») όρισε δεσμευτικό στόχο για κλιματική ουδετερότητα στην Ένωση έως το 2050, ένα πλαίσιο για την επίτευξη προόδου στον παγκόσμιο στόχο προσαρμογής του άρθρου 7 της συμφωνίας του Παρισιού (βελτίωση της προσαρμοστικής ικανότητας, ενίσχυση της ανθεκτικότητας και μείωση της ευπάθειας σε σχέση με την κλιματική αλλαγή, με σκοπό τη συμβολή στην αειφόρο ανάπτυξη και την εξασφάλιση επαρκούς αντιμετώπισης στο πλαίσιο του στόχου θερμοκρασίας του άρθρου 2, βλ. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_2016.282.01.0004.01.ELL&toc=OJ%3AL%3A2016%3A282%3ATOC) και έναν δεσμευτικό ενωσιακό στόχο για καθαρή εγχώρια μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2030 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R1119>).

Και στη χώρα μας, μεταξύ των προτάσεων για τη βελτίωση της ενεργειακής πολιτικής συγκαταλέγεται η επιτάχυνση μεταρρυθμίσεων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας όσον αφορά τη μετάβαση στην πράσινη ενέργεια, ιδίως η καθιέρωση και η εφαρμογή ειδικού νομικού και ρυθμιστικού πλαισίου για το ανανεώσιμο υδρογόνο (Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας - International Energy Agency, Greece 2023, Energy Policy Review, <https://www.iea.org/reports/greece-2023>, σελ. 124).

Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπεται η κάλυψη των εθνικών αναγκών σε πράσινο υδρογόνο μέσω της εγχώριας παραγωγής και η εγκατάσταση 3GW ΑΠΕ για παραγωγή υδρογόνου μέχρι το 2030 (Greece, National energy and climate plan - version October 2023, https://commission.europa.eu/publications/greece-draft-updated-necp-2021-2030_en, σελ. 9). Εξ άλλου, το Εθνικό σχέδιο για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις σχετικές με τον πυλώνα REPowerEU, ειδικότερα, την καθιέρωση νομικού πλαισίου για την αδειοδότηση της παραγωγής, αποθήκευσης, μεταφοράς και χρήσης ανανεώσιμου υδρογόνου και βιομεθανίου, που αφορά στην ενεργειακή αυτονομία και την πράσινη μετάβαση, στο πλαίσιο της νέας γεωπολιτικής κατάστασης και της αγοράς ενέργειας, και προς τον σκοπό της μείωσης της εξάρτησης από ορυκτά καύσιμα (βλ. Council of the EU, Annex to the Proposal for a Council implementing decision amending Implementing Decision (EU) of 13 July 2021 on the approval of the assessment of the recovery and resilience plan for Greece, COM(2024) 591, Brussels, 14 January 2025, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/8e4d2609-bd62-11ef-91ed-01aa75ed71a1/language-en>, σελ. 264. Βλ. και Greece's National Recovery and Resilience Plan, Latest state of play, 2025, [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2022\)729366](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2022)729366), σελ. 4, 5, 11, και, γενικά, https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility/country-pages/greeces-recovery-and-resilience-plan_en). Ο στόχος της εν λόγω μεταρρύθμισης περιλαμβάνει την εξειδίκευση των διαδικασιών αδειοδότησης, περιλαμβανομένων των διατάξεων περί χωρικού σχεδιασμού, τον καθορισμό του ρόλου των διάφορων εμπλεκομένων, περιλαμβανομένων των δημοσίων αρχών κ.λπ. (βλ., Council of the EU, όπ. π., 269), και επενδύσεις σε πιλοτικά σχέδια κατασκευής ή μετασχηματισμού μονάδων παραγωγής βιομεθανίου, ανανεώσιμου υδρογόνου και ΑΠΕ που θα εξυπηρετούν μονάδες παραγωγής υδρογόνου (βλ., Council of the EU, όπ. π., σελ. 279, 280, 286, 287).

Το σχετικό κεφάλαιο (REPowerEU) του Εθνικού σχεδίου για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα συνεισφέρει στους στόχους που θέτει το άρθρο 21 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του

Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, μέσω ενός συνόλου μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Τα προβλεπόμενα μέτρα στοχεύουν, ιδίως, στο να αυξήσουν την ενεργειακή επάρκεια της χώρας, να ενισχύσουν την απανθρακοποίηση της βιομηχανίας και να επιταχύνουν την παραγωγή βιομεθανίου και ανανεώσιμου υδρογόνου (βλ., European Commission, Analysis of the recovery and resilience plan of Greece Accompanying the document Proposal for a Council Implementing Decision {COM (2023) 749 final}, σελ. 27).

Εξ άλλου, με το άρθρο 40 του ν. 5037/2023 θεσπίσθηκε ορισμός για το ανανεώσιμο υδρογόνο ή πράσινο υδρογόνο (τροποποίηση του άρθρου 2 του ν. 3468/2006, στοιχ. 32λζ.) και μεταφέρθηκαν στο εθνικό δίκαιο διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 (RED II), ενώ με την υπουργική απόφαση υπ' αρ. 118664 (ΦΕΚ Β' 2570/20.04.2023), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του ν. 4843/2021, με τον οποίο ενσωματώθηκε καταρχήν η Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, τέθηκαν όροι, προϋποθέσεις και τεχνικές προδιαγραφές για την εγκατάσταση πρατηρίων υδρογόνου για την κίνηση οχημάτων οδικών μεταφορών. Με τον ν. 5151/2024 (Κεφ. Γ', άρθρα 42-48) μεταφέρθηκαν στο εθνικό δίκαιο ορισμένες ρυθμίσεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2413, ιδίως, όσον αφορά την αδειοδοτική διαδικασία για την εγκατάσταση σταθμών ΑΠΕ, Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού – Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Σ.Η.Θ.Υ.Α.) και αντλιών θερμότητας (βλ. παρ. 7 του άρθρου 1 της Οδηγίας). Ειδική ρύθμιση του ν. 5151/2024 (άρθρο 63) προέβλεψε τη μεταβατική διευθέτηση της διακίνησης και διάθεσης υδρογόνου σε Πρατήρια Υδρογόνου «(...) μέχρι τη θέση σε ισχύ του νέου θεσμικού πλαισίου για τη ρύθμιση της αγοράς υδρογόνου και την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788 για τις αγορές ανανεώσιμων αερίων, φυσικού αερίου και υδρογόνου (...)» (βλ. Αιτιολογική Έκθεση, σελ. 101-102. Βλ. και Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας, παρατηρήσεις υπ' αρ. 11-17).

Β. Με τις διατάξεις του Μέρους Α' (άρθρα 1-22), το οποίο διαρθρώνεται σε πέντε (5) Κεφάλαια (Α' - Ε'), θεσπίζεται πλαίσιο για την προώθηση της παραγωγής του βιομεθανίου. Συγκεκριμένα, στο Κεφάλαιο Α' (άρθρα 1-3) ορίζονται ο σκοπός (άρθρο 1) και το αντικείμενο του Μέρους Α' του νομοσχεδίου (άρθρο 2), και περιλαμβάνονται οι απαραίτητοι για την εφαρμογή του ορισμοί (άρθρο 3). Όπως αναφέρεται στο άρθρο 1, σκοπός του παρόντος Μέρους είναι η θέσπιση ενός ολοκληρωμένου και συνεκτικού πλαισίου για την προώθηση της παραγωγής βιομεθανίου και την ενίσχυση της συμμετοχής του στο ενεργειακό μείγμα της χώρας. Επίσης, συμπληρώνεται ο ορισμός της περ. θ) της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011 ώστε να συμπεριλαμβάνει στο «Δίκτυο διανομής φυσικού αερίου» τις μονάδες παραγωγής βιομεθανίου (άρθρο 2 παρ. 2).

Στο Κεφάλαιο Β' (άρθρα 4 και 5), μεταξύ άλλων, καθορίζεται η προέλευση του βιομεθανίου που λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή του προτεινόμενου Μέρους Α', το οποίο προέρχεται από την αναβάθμιση και τον καθαρισμό του βιοαερίου το οποίο παράγεται από βιομάζα ή από το βιοαποικοδομήσιμο κλάσμα αστικών ή βιομηχανικών αποβλήτων (άρθρο 4), θεσπίζεται η διαδικασία πιστοποίησης του βιομεθανίου που παράγεται από τις μονάδες βιομεθανίου, και ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την επαλήθευση της τήρησης των κριτηρίων αειφορίας και μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, τα οποία πρέπει να τηρούνται από τους παραγωγούς βιομεθανίου. Επίσης, ορίζεται η αρμόδια για τη διασφάλιση της εφαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (άρθρο 5).

Στο Κεφάλαιο Γ' (άρθρα 6-16) θεσπίζεται η διαδικασία αδειοδότησης των μονάδων παραγωγής βιομεθανίου. Μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι για την άσκηση της εν λόγω δραστηριότητας απαιτούνται η έκδοση απόφασης περιβαλλοντικής αδειοδότησης, άδειας εγκατάστασης και άδειας λειτουργίας, καθώς και η χορήγηση όρων σύνδεσης από τον αρμόδιο Διαχειριστή, εφόσον πρόκειται για μονάδα που πραγματοποιεί έγχυση στο Εθνικό Σύστημα Φυσικού Αερίου (Ε.Σ.Φ.Α.) ή σε δίκτυο διανομής. Περαιτέρω, προβλέπεται η κατάταξη των μονάδων βιομεθανίου στις οριζόμενες κατηγορίες και υποκατηγορίες έργων και δραστηριοτήτων του ν. 4014/2011 (βλ., σχετικά, άρθρο 20 παρ. 1 του παρόντος), και καθορίζονται οι ενέργειες στις οποίες προβαίνουν οι ενδιαφερόμενοι μετά την έκδοση ή την τροποποίηση της απόφασης περιβαλλοντικής αδειοδότησης (άρθρο 6). Επίσης, ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τη σύνδεση μονάδων βιομεθανίου οι οποίες επιθυμούν να πραγματοποιούν έγχυση στο Ε.Σ.Φ.Α. ή σε δίκτυο διανομής (άρθρο 7), τη διαδικασία σύναψης σύμβασης κατασκευής και λειτουργίας Μονάδας Ελέγχου και Μέτρησης βιομεθανίου (Μ.Ε.Μ.) σε μονάδα βιομεθανίου η οποία δεν πραγματοποιεί έγχυση σε δίκτυο διανομής ή στο Ε.Σ.Φ.Α. (Μη Συνδεδεμένη Μονάδα) (άρθρο 8), καθώς και ειδικά θέματα που αφορούν τη σύνδεση των μονάδων βιομεθανίου με το Ε.Σ.Φ.Α. ή με το δίκτυο διανομής και την εγκατάσταση Μονάδων Ελέγχου και Μέτρησης Βιομεθανίου (Μ.Ε.Μ.) (άρθρο 9). Στη συνέχεια, ρυθμίζεται η διαδικασία για την έκδοση (άρθρο 10), την τροποποίηση (άρθρο 11) και την επανέκδοση (άρθρο 12) της άδειας εγκατάστασης μονάδας βιομεθανίου. Μεταξύ άλλων, ορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την υποβολή της αίτησης εγκατάστασης, η διαδικασία και οι όροι για την έκδοσή της, το ελάχιστο περιεχόμενο της άδειας, καθώς και η διάρκεια ισχύος της (3 έτη) (άρθρο 10). Περαιτέρω, ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τη διαδικασία έκδοσης της άδειας λειτουργίας μονάδων βιομεθα-

νίου και, μεταξύ άλλων, προβλέπεται η δοκιμαστική λειτουργία των μονάδων που έχουν ολοκληρώσει τις εργασίες εγκατάστασης και τα έργα σύνδεσής τους, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες, με δυνατότητα παράτασής της για επιπλέον (4) τέσσερις μήνες, σε περίπτωση δε υπέρβασης της ως άνω οριζόμενης διάρκειας, επιβάλλονται στους παραγωγούς οι προβλεπόμενες κυρώσεις, καθώς και αναστολή χορήγησης της λειτουργικής ενίσχυσης. Επιπλέον, καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την αίτηση έκδοσης της άδειας λειτουργίας, η διαδικασία και οι όροι για την έκδοσή της, το ελάχιστο περιεχόμενο της, καθώς και η διάρκεια ισχύος της για είκοσι (20) έτη με δυνατότητα ανανέωσης για ίσο χρονικό διάστημα (άρθρο 13). Ακόμη, θεσπίζονται η διαδικασία και οι όροι τροποποίησης της άδειας λειτουργίας των μονάδων βιομεθανίου (άρθρο 14). Σημειώνεται ότι η άδεια λειτουργίας και η τροποποίησή της κοινοποιούνται στον αιτούντα και δημοσιεύονται στον ιστότοπο του Προγράμματος «Διαύγεια», καθώς και σε ειδική ιστοσελίδα, που δημιουργείται στον ιστότοπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Σε περίπτωση που η αίτηση χορήγησης άδειας λειτουργίας απορριφθεί, ο αιτών φέρει την ευθύνη αποκατάστασης του περιβάλλοντος, σύμφωνα με τους όρους της απόφασης περιβαλλοντικής αδειοδότησης (άρθρα 13 και 14). Τέλος, καθορίζονται οι κυρώσεις οι οποίες επιβάλλονται, διαζευκτικά ή σωρευτικά, στις μονάδες παραγωγής βιομεθανίου σε περίπτωση παραβίασης των προτεινόμενων διατάξεων (βλ., σχετικά, τις εξουσιοδοτικές διατάξεις του άρθρου 20 παρ. 2 περ. ε) και στ) του παρόντος) (άρθρο 15), και ρυθμίζονται ζητήματα διάθεσης του παραγόμενου βιομεθανίου σε τελικούς πελάτες, συμπεριλαμβανομένων των πρατηρίων και των απομακρυσμένων καταναλωτών, η οποία υλοποιείται από τους Προμηθευτές Φυσικού Αερίου στο πλαίσιο της άδειας προμήθειας που κατέχουν (άρθρο 16).

Στο Κεφάλαιο Δ' (άρθρα 17-19), μεταξύ άλλων, προβλέπεται η δυνατότητα ένταξης των μονάδων βιομεθανίου σε καθεστώς στήριξης με τη μορφή επενδυτικής ή/και λειτουργικής ενίσχυσης, για τις ποσότητες βιομεθανίου, περιλαμβανομένου του συμπιεσμένου ή υγροποιημένου βιομεθανίου, που παράγουν, και τίθενται όροι και προϋποθέσεις για τη χορήγηση των εν λόγω ενισχύσεων (άρθρο 17). Επίσης, θεσπίζονται κίνητρα για την προώθηση της παραγωγής βιομεθανίου και για την αναβάθμιση των μονάδων ηλεκτροπαραγωγής βιοαερίου σε μονάδες βιομεθανίου κατά τα ειδικώς οριζόμενα (άρθρο 18), καθώς και το πλαίσιο πιστοποίησης της προέλευσης του βιομεθανίου με την έκδοση Εγγυήσεων Προέλευσης (άρθρο 19).

Τέλος, το Κεφάλαιο Ε' (άρθρα 20-22) περιλαμβάνει εξουσιοδοτικές (άρθρο 20), τελικές (άρθρο 21) και μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 22) για την ε-

φαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων του Μέρους Α΄. Μεταξύ άλλων, προβλέπεται η έκδοση Κανονισμού Εγκατάστασης και Λειτουργίας Μονάδων Παραγωγής Βιομεθανίου με υπουργική απόφαση, και ορίζεται το περιεχόμενό του, ενώ με απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.), μετά από εισήγηση των οριζόμενων φορέων, παρέχεται η δυνατότητα τροποποίησης των αντίστοιχων Κωδίκων Διαχείρισης των αρμόδιων Διαχειριστών (άρθρο 20). Επίσης, εισάγονται διατάξεις σχετικά με τον χωροταξικό σχεδιασμό για το σύνολο των απαιτούμενων έργων ανάπτυξης μονάδων βιομεθανίου (άρθρο 21).

Στο Μέρος Β΄ (άρθρα 23-50), το οποίο διαρθρώνεται σε επτά (7) Κεφάλαια, θεσπίζονται κανόνες για την οργάνωση της αγοράς παραγωγής υδρογόνου, και τα Γεωγραφικά Περιορισμένα Δίκτυα Υδρογόνου (ΓεΠεδΥ), με τη μερική ενσωμάτωση συγκεκριμένων διατάξεων της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2024 «σχετικά με κοινούς κανόνες για τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμων αερίων, φυσικού αερίου και υδρογόνου, και με την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 και την κατάργηση της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ», οι οποίες αφορούν την αγορά παραγωγής υδρογόνου.

Η εν λόγω Οδηγία συμπληρώνει τα σχετικά πολιτικά και νομοθετικά εργαλεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) που στοχεύουν στην παροχή κινήτρων για την απανθρακοποίηση της οικονομίας της Ε.Ε. και τη διασφάλιση της πορείας της προς μια κλιματικά ουδέτερη Ε.Ε. έως το 2050, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119. Κύριος στόχος της είναι να καταστήσει δυνατή και να διευκολύνει τη μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα, διασφαλίζοντας την ανάπτυξη της αγοράς υδρογόνου και την αποτελεσματική αγορά φυσικού αερίου (σκέψη 6 του προοιμίου της Οδηγίας). Όπως αναφέρεται στη σκέψη 9 του προοιμίου της, η Οδηγία αποσκοπεί στο να διευκολύνει τη διείσδυση των αερίων από ανανεώσιμες πηγές και των αερίων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και του υδρογόνου στο ενεργειακό σύστημα, καθιστώντας δυνατή την απομάκρυνση από το ορυκτό αέριο, και επιτρέποντας στα ανανεώσιμα αέρια, στα αέρια χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και στο υδρογόνο να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των κλιματικών στόχων της Ε.Ε. για το 2030, και της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050.

Αντικείμενό της είναι η θέσπιση κοινού πλαισίου για την απανθρακοποίηση των αγορών φυσικού αερίου και υδρογόνου, με σκοπό να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της Ε.Ε. για το κλίμα και την ενέργεια. Μεταξύ άλλων, θέτει κοινούς κανόνες για τη μεταφορά, την προμήθεια και την αποθήκευση του υδρογόνου με τη χρήση του συστήματος υδρογόνου. Επίσης, θέτει κα-

νόνες σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία του εν λόγω τομέα, την πρόσβαση στην αγορά, τα κριτήρια και τις διαδικασίες χορήγησης αδειών για τα δίκτυα, την προμήθεια και την αποθήκευση του υδρογόνου και τη λειτουργία του εν λόγω συστήματος. Τέλος, η Οδηγία θεσπίζει κανόνες για τη σταδιακή δημιουργία ενωσιακού διασυνδεδεμένου συστήματος υδρογόνου, συμβάλλοντας στη μακροπρόθεσμη ευελιξία του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας και στη μείωση των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τομείς που είναι δύσκολο να απανθρακοποιηθούν, λαμβανομένου υπόψη του δυναμικού μείωσης των αερίων του θερμοκηπίου και της ενεργειακής και οικονομικής απόδοσης σε σχέση με άλλες επιλογές (άρθρο 1 της Οδηγίας).

Σημειώνεται ότι τα κράτη μέλη πρέπει να θέσουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι απαραίτητες για τη συμμόρφωση προς τις οριζόμενες στο κείμενο της Οδηγίας ρυθμίσεις, έως την 5η Αυγούστου 2026 (άρθρο 94 παρ. 1 της Οδηγίας).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' (άρθρα 23-25) ορίζονται ο σκοπός (άρθρο 23) και το αντικείμενο του Μέρους Β' του νομοσχεδίου (άρθρο 24), και περιλαμβάνονται οι απαραίτητοι ορισμοί για την εφαρμογή του (άρθρο 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788) (άρθρο 25). Όπως αναφέρεται στο άρθρο 23, σκοπός του Μέρους Β' είναι η μερική ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και η διαμόρφωση ενός ενιαίου συμπαγούς πλαισίου για την οργάνωση και εκκίνηση της αγοράς ανανεώσιμου υδρογόνου και υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών.

Στο Κεφάλαιο Β' (άρθρα 26-29), το οποίο αφορά την Α' φάση της αδειοδότησης των μονάδων παραγωγής υδρογόνου, μεταξύ άλλων, καθορίζεται η συνολική διάρκεια των διαδικασιών χορήγησης αδειών και εγκρίσεων για τις σχετικές δραστηριότητες, καθώς και της χορήγησης όρων σύνδεσης από τους κατά περίπτωση αρμόδιους Διαχειριστές Συστήματος ή Δικτύου Φυσικού Αερίου και Ηλεκτρικής Ενέργειας, η οποία δεν υπερβαίνει τα δύο (2) έτη, με δυνατότητα παράτασής της για ένα (1) ακόμη έτος σε εξαιρετικές και αιτιολογημένες περιστάσεις, και ορίζεται ως σημείο επαφής το Τμήμα Α.Π.Ε. Μεταφορών και Εναλλακτικών Καυσίμων της Διεύθυνσης Α.Π.Ε. και Εναλλακτικών Καυσίμων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (παρ. 5 και 8 του άρθρου 8 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788) (άρθρο 26).

Στη συνέχεια ρυθμίζεται η Α' φάση της αδειοδοτικής διαδικασίας, η οποία αφορά στην έκδοση Βεβαίωσης Παραγωγού Υδρογόνου. Προβλέπεται ότι για την άσκηση της δραστηριότητας της παραγωγής υδρογόνου απαιτείται η χορήγηση Βεβαίωσης Παραγωγού Υδρογόνου, κατόπιν αιτήσεως η οποία υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο. Η εν λόγω Βεβαίωση χορηγείται από

τον Φορέα Αδειοδότησης (ως τέτοιος ορίζεται προσωρινά η Ρ.Α.Α.Ε.Υ., μέχρι να καθορισθεί ο φορέας με υπουργική απόφαση), σύμφωνα με την περ. ιγ) του άρθρου 25 του παρόντος, και εκδίδεται ηλεκτρονικά μέσω του Ηλεκτρονικού Μητρώου του Φορέα Αδειοδότησης. Περαιτέρω, καθορίζονται το περιεχόμενο της αίτησης, η διαδικασία και οι όροι για την έκδοση της Βεβαίωσης Παραγωγού, και το ελάχιστο περιεχόμενό της. Επιπλέον, ορίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες πρέπει να λάβει χώρα τροποποίηση της Βεβαίωσης Παραγωγού, καθώς και η διαδικασία για τη μεταβίβασή της. Ακόμη, τίθενται οι προϋποθέσεις για την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής και τυχόν αίτησης ακύρωσης ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου. Τέλος, προβλέπεται η καταβολή εφάπαξ τέλους υπέρ του Φορέα Αδειοδότησης για το παραδεκτό της υποβολής της αίτησης για την έκδοση βεβαίωσης και την τροποποίησή της (παρ. 12 του άρθρου 8 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788) (άρθρο 27). Στη συνέχεια, ορίζονται η διάρκεια ισχύος της χορηγούμενης Βεβαίωσης Παραγωγού Υδρογόνου για χρονικό διάστημα έως είκοσι πέντε (25) έτη, με δυνατότητα ισόχρονης παράτασης, και οι περιπτώσεις αυτοδίκαιης παύσης και ανάκλησής της (άρθρο 28). Τέλος, ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν το Ηλεκτρονικό Μητρώο του Φορέα Αδειοδότησης, στο οποίο καταχωρίζονται οι αιτήσεις του άρθρου 27 και μέσω του οποίου εκδίδονται οι Βεβαίώσεις Παραγωγού, οι τροποποιήσεις και οι τυχόν μεταβιβάσεις τους, καθώς και ζητήματα που αφορούν την πρόσβαση των αρμόδιων φορέων και του κοινού στο περιεχόμενο του Μητρώου (άρθρο 29).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' (άρθρα 30-34) ρυθμίζεται η Β' φάση της αδειοδότησης των μονάδων παραγωγής υδρογόνου η οποία ακολουθεί την έκδοση της Βεβαίωσης Παραγωγού Υδρογόνου. Συγκεκριμένα, περιγράφονται τα επόμενα στάδια αδειοδότησης παραγωγών υδρογόνου, κατά τα οποία ο ενδιαφερόμενος προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για την έκδοση της απόφασης περιβαλλοντικής αδειοδότησης, τη χορήγηση όρων σύνδεσης της μονάδας από τον αρμόδιο Διαχειριστή Συστήματος ή Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου ή Υδρογόνου, εφόσον πρόκειται για μονάδα που πραγματοποιεί έγχυση, και την έκδοση των εγκρίσεων εγκατάστασης και λειτουργίας, και καθορίζονται οι σχετικές διαδικασίες (άρθρο 30). Περαιτέρω, καθορίζεται η διαδικασία σύνδεσης μονάδας υδρογόνου, στην περίπτωση που αυτή πραγματοποιεί έγχυση στο Εθνικό Σύστημα Φυσικού Αερίου (Ε.Σ.Φ.Α.) ή σε Δίκτυο διανομής (άρθρο 31). Επίσης, μεταξύ άλλων, προβλέπεται η διαδικασία σύναψης σύμβασης μεταξύ του παραγωγού υδρογόνου και του αρμόδιου Διαχειριστή για την κατασκευή και τη λειτουργία Μονάδας Ελέγχου και Μέτρησης υδρογόνου (Μ.Ε.Μ.), σε περίπτωση μονάδας υδρογόνου η οποία δεν πραγματοποιεί έγχυση σε Δίκτυο διανομής ή στο

Ε.Σ.Φ.Α., και ρυθμίζονται ειδικά ζητήματα σύνδεσης των μονάδων, όπως ο σχεδιασμός, η κατασκευή, η κυριότητα και η ευθύνη της λειτουργίας των έργων σύνδεσης και της Μ.Ε.Μ., και ο επιμερισμός του κόστους κατασκευής των εν λόγω έργων (άρθρο 33). Τέλος, καθορίζονται η διαδικασία κατασκευής και λειτουργίας των μονάδων παραγωγής υδρογόνου, η διαδικασία θέσης των μονάδων υδρογόνου σε δοκιμαστική λειτουργία, η διάρκεια της οποίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες, με δυνατότητα παράτασης για επιπλέον τέσσερις (4) μήνες, και η δυνατότητα ίδρυσης και λειτουργίας εντός των μονάδων παραγωγής υδρογόνου, πρατηρίων υδρογόνου για τη διάθεση υδρογόνου για χρήση στις οδικές μεταφορές, κατά τα ειδικώς οριζόμενα (άρθρο 34).

Στο Κεφάλαιο Δ' (άρθρα 35-36) ορίζονται οι προϋποθέσεις οι οποίες πρέπει να πληρούνται σωρευτικά προκειμένου να τεθεί σε λειτουργία μονάδα παραγωγής υδρογόνου, καθώς και η σχετική διαδικασία (άρθρο 35). Περαιτέρω, ανατίθεται στον Κλάδο Ενέργειας της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. η εποπτεία της τήρησης των ρυθμίσεων των Κεφαλαίων Β' και Γ' του παρόντος, και ιδίως η διασφάλιση του δικαιώματος πρόσβασης στα δίκτυα φυσικού αερίου και υδρογόνου (άρθρο 36).

Το Κεφάλαιο Ε' (άρθρα 37-40) περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ρυθμίσεις σχετικά με τη δυνατότητα του Παραγωγού Υδρογόνου σε μονάδα παραγωγής ανανεώσιμου υδρογόνου που λαμβάνει εν όλω ή εν μέρει ηλεκτρική ενέργεια από δίκτυο, να καταλογίζει την ηλεκτρική ενέργεια αυτή ως πλήρως ανανεώσιμη, προκειμένου το παραγόμενο στη μονάδα αέριο να θεωρείται ανανεώσιμο υδρογόνο, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις (άρθρο 37). Επίσης, θεσπίζεται υποχρέωση των παραγωγών ανανεώσιμου υδρογόνου να παρέχουν συγκεκριμένες πληροφορίες στους αρμόδιους φορείς (άρθρο 38), από την οποία απαλλάσσονται οι παραγωγοί ανανεώσιμου υδρογόνου οι οποίοι διαθέτουν Εγγυήσεις Προέλευσης ως προς την ηλεκτρική ενέργεια που παρέχεται στη μονάδα υδρογόνου, ή κάνουν χρήση αναγνωρισμένου εθνικού καθεστώτος ή συστήματος ή αναγνωρισμένου εθελοντικού καθεστώτος ή συστήματος περί επαλήθευσης της τήρησης των κριτηρίων αιφορίας και μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Ακόμη, θεσπίζεται η υποχρέωση των προμηθευτών καυσίμων να καταχωρίζουν τις απαιτούμενες πληροφορίες για την επαλήθευση της συμμόρφωσης με τα κριτήρια αιφορίας και μείωσης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, στην ενωσιακή βάση δεδομένων του άρθρου 32ΣΤΕ του ν. 3468/2006 (άρθρο 9 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788) (άρθρο 39). Τέλος, παρέχεται η δυνατότητα σε μονάδες παραγωγής ανανεώσιμου υδρογόνου οι οποίες έχουν λάβει Βεβαίωση Παραγωγού, να εντάσσονται σε καθεστώς στήριξης με τη μορφή επενδυτικής ή/και

λειτουργικής ενίσχυσης, για την παραγωγή ανανεώσιμου υδρογόνου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προτεινόμενη διάταξη (άρθρο 40). Το ύψος, η πηγή χρηματοδότησης, η διαδικασία, οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης και καταβολής της επενδυτικής ή/και λειτουργικής ενίσχυσης στις ως άνω μονάδες παραγωγής ανανεώσιμου υδρογόνου καθορίζονται με κοινή απόφαση των αρμόδιων υπουργών (άρθρο 47 παρ. 2).

Το Κεφάλαιο ΣΤ' (άρθρα 41-46) περιλαμβάνει ρυθμίσεις που αφορούν τα Γεωγραφικά Περιορισμένα Δίκτυα Υδρογόνου (ΓεΠεδΥ). Σχετικά ορίζεται ότι δικαίωμα κατασκευής και κυριότητας των εν λόγω δικτύων έχουν οι κάτοχοι Άδειας ΓεΠεδΥ, η οποία εκδίδεται από την Ρ.Α.Α.Ε.Υ. και χορηγείται μόνο σε νομικά πρόσωπα. Γεωγραφικά Περιορισμένο Δίκτυο Υδρογόνου είναι το δίκτυο μεταφοράς ή διανομής υδρογόνου εντός μίας γεωγραφικά περιορισμένης βιομηχανικής ή εμπορικής περιοχής (βλ. περ. λ) του άρθρου 25 του παρόντος). Με τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου, μεταξύ άλλων, θεσπίζονται τα κριτήρια για τη χορήγηση Άδειας ΓεΠεδΥ και το περιεχόμενο της Άδειας, προβλέπεται η υποβολή αιτήσεων για την έκδοσή της μία φορά ανά εξάμηνο, καθώς και η δυνατότητα τροποποίησής της κατά τα ειδικώς οριζόμενα (άρθρο 41). Περαιτέρω, προβλέπεται η δυνατότητα διενέργειας δημόσιου διαγωνισμού για τη χορήγησή της, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατόπιν γνώμης της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. (άρθρο 42). Στη συνέχεια, καθορίζονται η διαδικασία χορήγησης της Άδειας Διαχείρισης ΓεΠεδΥ, με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., και οι λόγοι ανάκλησής της. Η Άδεια Διαχείρισης χορηγείται στον κάτοχο της αντίστοιχης Άδειας ΓεΠεδΥ, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης (άρθρο 52 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788) (άρθρο 43). Περαιτέρω, καθορίζονται οι υποχρεώσεις των κατόχων Άδειας Διαχείρισης ΓεΠεδΥ (άρθρο 44), καθώς και οι αρμοδιότητες και οι λοιπές υποχρεώσεις των Διαχειριστών ΓεΠεδΥ για τη λειτουργία, τη συντήρηση, την εκμετάλλευση και την ανάπτυξη ενός τεχνικά άρτιου, ασφαλούς και ολοκληρωμένου ΓεΠεδΥ, υπό οικονομικά αποδεκτές συνθήκες, λαμβανομένης της δέουσας μέριμνας για το περιβάλλον (άρθρο 45). Τέλος, παρέχεται η δυνατότητα θέσπισης Κώδικα Διαχείρισης του ΓεΠεδΥ, με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., μετά από εισήγηση του Διαχειριστή ΓεΠεδΥ, βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε ΓεΠεδΥ, σύμφωνα με τον οποίο διενεργούνται η διαχείριση, η συντήρηση και η ανάπτυξη του ΓεΠεδΥ, και ορίζεται το ελάχιστο περιεχόμενό του (άρθρα 46 και 47 παρ. 6).

Τέλος, το Κεφάλαιο Ζ' (άρθρα 47-50) περιλαμβάνει εξουσιοδοτικές (άρθρο 47), τελικές (άρθρο 48) και μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 49) για την εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων του Μέρους Γ'', καθώς και μία καταργούμενη διάταξη (άρθρο 50). Μεταξύ άλλων, εισάγονται διατάξεις σχετι-

κά με τον χωροταξικό σχεδιασμό για το σύνολο των απαιτούμενων έργων για την ανάπτυξη μονάδων υδρογόνου (άρθρο 48).

Στο Μέρος Γ΄ (άρθρα 51-63), το οποίο διαρθρώνεται σε δύο (2) Κεφάλαια (Α΄ και Β΄), περιλαμβάνονται λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Ειδικότερα, στο Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 51-57), μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι, κατά τη σύναψη των προγραμματικών συμβάσεων για τη μελέτη και εκτέλεση των έργων και εργασιών υλοποίησης του έργου του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Δημιουργία εθνικού δικτύου μονοπατιών και διαδρομών πεζοπορίας», όσον αφορά τα έργα ή τις εργασίες σε δάση ή δασικές εκτάσεις δεν απαιτείται εφεξής η γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών (άρθρο 51). Περαιτέρω, ρυθμίζονται εκ νέου θέματα που αφορούν τη συγκρότηση των τριμελών Επιτροπών Εξέτασης Αντιρρήσεων (ΕΠ.Ε.Α.) κατά του περιεχομένου των δασικών χαρτών (άρθρο 52), καθώς και των Συμβουλίων Ιδιοκτησίας Δασών, Δασικών, Χορτολιβαδικών και Βραχωδών Εκτάσεων (ΣΙΔΧΒΕ) των οριζόμενων περιοχών (άρθρο 53). Στη συνέχεια, προβλέπεται η ανανέωση των συμβάσεων του προσωπικού που προσελήφθη με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου για την αντιμετώπιση των έκτακτων αναγκών που προέκυψαν μετά τις δασικές πυρκαγιές του έτους 2023 (άρθρο 54). Περαιτέρω, καθορίζεται η διαδικασία για την κήρυξη μιας περιοχής σε καθεστώς έκτακτης ανάγκης λειψυδρίας, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία εκδίδεται κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.). Μεταξύ άλλων, προβλέπεται η δυνατότητα των εταιρειών Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτευούσης (Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε.) και Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.) να ορίζονται, με κοινή απόφαση των αρμόδιων οργάνων των οριζόμενων Υπουργείων, μετά από εισήγηση των διοικητικών συμβουλίων τους, ως αναθέτοντες φορείς του ν. 4412/2016 επί δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών, προμηθειών ή υπηρεσιών που δεν υπάγονται στις αρμοδιότητές τους, εφόσον το αντικείμενό τους συνδέεται άμεσα με την κατασκευή ή αποκατάσταση κρίσιμων υποδομών για την πρόληψη ή την αντιμετώπιση των συνεπειών που απορρέουν από τη λειψυδρία, στις περιοχές που έχουν κηρυχθεί σε καθεστώς έκτακτης ανάγκης, και ρυθμίζονται σχετικά ζητήματα. Οι επενδύσεις που συνδέονται άμεσα με τις ως άνω συμβάσεις εντάσσονται στην κατηγορία των «Αυτοδίκαια Εντασσόμενων Στρατηγικών Επενδύσεων» (άρθρο 55). Στη συνέχεια, το άρθρο 56 περιλαμβάνει παρατάσεις προθεσμιών οι οποίες αφορούν πολεοδομικά ζητήματα. Τέλος, στο άρθρο 57 προβλέπεται ότι δεν απαιτείται η εκπόνηση του Δημοτικού Σχεδίου Μείωσης Εκπομπών (ΔηΣΜΕ) για έργα που χρημα-

τοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και το «REPowerEU», καθώς και για τις αιτήσεις χρηματοδότησης προτάσεων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού οι οποίες έχουν, ήδη, υποβληθεί.

Το Κεφάλαιο Β' (άρθρα 58-62) περιλαμβάνει διατάξεις για την ενέργεια. Μεταξύ άλλων, ρυθμίζονται εκ νέου θέματα που αφορούν την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων και συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας σε κοινόχρηστους χώρους κτηρίων (βλ. παρ. 4 του άρθρου 21 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001) (άρθρο 58), απαγορεύεται, αναδρομικά, από 01.01.2025, η παροχή οικονομικών κινήτρων για την εγκατάσταση σε κτήρια, λέβητα που τροφοδοτείται, μερικώς ή εξ ολοκλήρου, με ορυκτά καύσιμα, με τις οριζόμενες εξαιρέσεις (βλ. παρ. 15 του άρθρου 17 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1275) (άρθρο 59), και ρυθμίζονται εκ νέου ζητήματα σχετικά με το πρόγραμμα «ΑΠΟΛΛΩΝ», το οποίο αφορά τη μείωση του ενεργειακού κόστους των ευάλωτων νοικοκυριών, των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, των Τοπικών και Γενικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων, των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης και των διαδόχων τους, και την υλοποίησή του (άρθρα 60 και 61). Τέλος, εισάγονται εξουσιοδοτικές διατάξεις που αφορούν τον τομέα της ενέργειας. Μεταξύ άλλων, προβλέπεται η έκδοση Οδικού Χάρτη για την Εξοικονόμηση Ενέργειας στα Κτήρια με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, και ρυθμίζονται εκ νέου ζητήματα που αφορούν τον Μηχανισμό Αναδιανομής των εσόδων σταθμών ΑΠΕ και Σ.Η.Θ.Υ.Α. μεταξύ παραγωγών ΑΠΕ και Σ.Η.Θ.Υ.Α., για την αντιστάθμιση της επίπτωσης που προκαλείται στα έσοδα τα οποία λαμβάνουν οι σταθμοί αυτοί από τη μη τήρηση των μνημονευόμενων όρων (άρθρο 62).

Στο Μέρος Γ' (άρθρο 63) ορίζεται η έναρξη ισχύος των διατάξεων του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 4 παρ. 2

Στην προτεινόμενη διάταξη) γίνεται αναφορά στην υπ' αρ. 166640/3.3.2013 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β' 554), ενώ πρόκειται για την απόφαση υπ' αρ. 166640/4.3.2013 (Β' 554/8.3.2013).

2. Επί του άρθρου 10 παρ. 5

Στην προτεινόμενη διάταξη ορίζεται ότι «[η] αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή κάνει αποδεκτές αιτήσεις για έκδοση άδειας εγκατάστασης, αν η ισχύς της: α) είναι μικρότερη από αυτή που αναγράφεται στην απόφαση περιβαλλοντι-

κής αδειοδότησης και β) είναι σε πλήρη αντιστοιχία με αυτή που αναγράφεται (...).».

Για λόγους σαφήνειας, θα ήταν, ενδεχομένως, χρήσιμο η περ. α) να αντικατασταθεί ως εξής: «α) δεν υπερβαίνει την αναγραφόμενη στην απόφαση περιβαλλοντικής αδειοδότησης».

3. Επί του άρθρου 20 παρ. 2

Με τη διάταξη εξουσιοδοτείται ο αρμόδιος υπουργός να εκδώσει Κανονισμό Εγκατάστασης και Λειτουργίας Μονάδων Παραγωγής Βιομεθανίου, διά του οποίου θα καθορίζονται, μεταξύ άλλων, τα κριτήρια επιμέτρησης των προστίμων και των εν γένει διοικητικών κυρώσεων του άρθρου 15, η διαδικασία επιβολής των ανωτέρω κυρώσεων, ο τρόπος καταβολής των προστίμων κ.λπ. Στην παρ. 2 του άρθρου 15 ορίζεται ότι η διαπίστωση της παράβασης και η επιβολή των κυρώσεων γίνονται «από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης της αρμόδιας αδειοδοτούσας αρχής».

Για την εφαρμογή των ανωτέρω, πρέπει να διευκρινισθεί και το αρμόδιο όργανο του υπουργείου, είτε στο άρθρο 15 είτε με την απόφαση του άρθρου 20 παρ. 2.

4. Επί των άρθρων 21 παρ. 1 και 48 παρ. 1

Α. Στις προτεινόμενες διατάξεις γίνεται αναφορά στην υπ' αρ. 6876/4871/2.7.2008 απόφαση έγκρισης του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (Α' 128), ενώ πρόκειται για την υπ' αρ. 6876/4871/12.6.2008 (Α' 128/3.7.2008).

Περαιτέρω, γίνεται αναφορά στην υπ' αρ. 11508/18.2.2009 απόφαση έγκρισης του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία (ΑΠΠ 151), ενώ πρόκειται για την υπ' αρ. 11508/18.2.2009 απόφαση έγκρισης του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων του (τεύχος Α.Α.Π. 151/13.4.2009).

Τέλος, γίνεται αναφορά στην υπ' αρ. 49828/12.11.2008 απόφαση έγκρισης του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Β' 2464), ενώ πρόκειται για την υπ' αρ. 49828/12.11.2008 απόφαση έγκρισης του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων του (Β' 2464/3.12.2008).

Β. Οι προτεινόμενες διατάξεις θέτουν τη βασική αρχή της συμμόρφωσης της ανάπτυξης των έργων παραγωγής βιομεθανίου και υδρογόνου με το εν ισχύ χωροταξικό πλαίσιο.

Σχετικά παρατηρείται ότι τα παραπεμπόμενα πλαίσια εθνικού επιπέδου (Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, και Ειδικά Πλάισια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία και για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας) τελούν υπό αναθεώρηση, τα δε Περιφερειακά Χωροταξικά Πλάισια δεν αντιμετωπίζουν επαρκώς τις νέες μορφές ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Υπό το φως των ανωτέρω, το πλαίσιο της ανάπτυξης νέων μονάδων παραγωγής ενέργειας από υδρογόνο και βιομεθάνιο ή του μετασχηματισμού ήδη εγκατεστημένων μονάδων σε μονάδες παραγωγής ενέργειας αυτού του τύπου πρέπει να εναρμονίζεται με τις γενικές αρχές και κατευθύνσεις της χωροταξικής πολιτικής της χώρας, όπως αυτές προκύπτουν από το σύνολο των σχετικών νομικών και επιστημονικών δεδομένων, τα εργαλεία πολεοδομικού σχεδιασμού και την υπό εκπόνηση νομοθεσία, βάσει τεκμηριωμένης ειδικής, συστηματικής επιστημονικής μελέτης. Ένα σημαντικό τμήμα αυτών των δεδομένων μπορεί να περιλαμβάνεται, κατά περίπτωση έργου ή δραστηριότητας, στη σχετική Στρατηγική Μελέτη ή Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ή Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, που αντιμετωπίζει συνολικά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του σχεδιασμού του έργου ή της δραστηριότητας, βάσει κριτηρίων όπως η μη επιδείνωση των όρων διαβίωσης των κατοίκων και η μη υπέρβαση της φέρουσας ικανότητας των περιοχών υποδοχής των παραγωγικών δραστηριοτήτων.

5. Επί του άρθρου 25 παρ. 1

Μεταξύ των ορισμών για την εφαρμογή του Μέρους Β΄, στην παρ. 1 υπό στοιχ. ι) του άρθρου γίνεται αναφορά στον «Παραγωγό υδρογόνου», ο οποίος ορίζεται ως «το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί τη δραστηριότητα της παραγωγής υδρογόνου, και είναι υπεύθυνο για τα εμπορικά και τεχνικά καθήκοντα ή τα σχετικά καθήκοντα συντήρησης με τη δραστηριότητα αυτή, εξαιρουμένων των τελικών πελατών». Ανωτέρω, υπό στοιχ. ζ), ορίζεται η παραγωγή υδρογόνου ως «η δραστηριότητα παραγωγής ανανεώσιμου υδρογόνου ή υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών».

Δοθέντος ότι, κατά το άρθρο 27 του νομοσχεδίου, «δραστηριότητα της παραγωγής υδρογόνου επιτρέπεται σε όσα πρόσωπα έχουν χορηγηθεί Βεβαιώσεις Παραγωγού Υδρογόνου», για λόγους πληρότητας θα μπορούσε να διευκρινισθεί, στο στοιχ. ι), ότι παραγωγοί υδρογόνου είναι πρόσωπα που διαθέτουν Βεβαίωση Παραγωγού Υδρογόνου και ασκούν την εν λόγω δρα-

στηριότητα, και ότι ο όρος «παραγωγός υδρογόνου» χρησιμοποιείται και για τα πρόσωπα που απλώς διαθέτουν Βεβαίωση Παραγωγού, χωρίς να έχει τεθεί ακόμη σε λειτουργία η μονάδα παραγωγής υδρογόνου, όπως, π.χ., στο άρθρο 32, όπου προβλέπεται ότι ο «παραγωγός υδρογόνου» συνάπτει Σύμβαση Κατασκευής και Λειτουργίας της Μ.Ε.Μ. με τον αρμόδιο Διαχειριστή.

Για τον ίδιο λόγο, θα μπορούσε να προστεθεί διευκρίνιση, και στο στοιχ. ζ) του άρθρου 25 παρ. 1, ότι πρόκειται περί της δραστηριότητας παραγωγής ανανεώσιμου υδρογόνου ή υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, για την οποία έχει χορηγηθεί Βεβαίωση Παραγωγού Υδρογόνου.

Επίσης, παρατηρείται ότι το οριζόμενο στο στοιχ. η) του άρθρου «Ηλεκτρονικό Μητρώο Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από Α.Π.Ε. και Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού – Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Η.Μ.Π.Η.Ε. Α.Π.Ε. - Σ.Η.Θ.Υ.Α. ή Η.Μ.Π.Η.Ε. ή Ηλεκτρονικό Μητρώο)» αναφέρεται στις διατάξεις του νομοσχεδίου απλώς ως Ηλεκτρονικό Μητρώο (βλ. άρθρα 27, 28 και 29). Θα ήταν σαφέστερο αν, στη θέση αυτού του όρου, στο στοιχ. η) του άρθρου, αναφερόταν απλώς το Ηλεκτρονικό Μητρώο, ως εξής: η) «Ηλεκτρονικό Μητρώο»: το Ηλεκτρονικό Μητρώο Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από Α.Π.Ε. και Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού – Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Η.Μ.Π.Η.Ε. Α.Π.Ε. - Σ.Η.Θ.Υ.Α. ή Η.Μ.Π.Η.Ε.) της παρ. 6 του άρθρου 10 του ν. 4685/2020. Άλλως, πρέπει να τροποποιηθούν οι αναφορές των άρθρων 27, 28 και 29 στο «Ηλεκτρονικό Μητρώο».

Εξ άλλου, στο στοιχ. ιθ), όπου ορίζεται η επιχείρηση υδρογόνου ως «το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί τουλάχιστον μια από τις ακόλουθες δραστηριότητες: (...)», θα μπορούσε να τονισθεί η λέξη «μια».

Περαιτέρω, στο στοιχ. κβ) πρέπει να διαγραφεί το ένα κόμμα μεταξύ των λέξεων «και έχει αναπροσαρμοστεί» και «εν μέρει».

Τέλος, με το στοιχ. λ) εισάγεται ο όρος «Γεωγραφικά Περιορισμένο Δίκτυο Υδρογόνου (ΓεΠεδΥ)» ως «το δίκτυο μεταφοράς ή διανομής υδρογόνου εντός μιας γεωγραφικά περιορισμένης βιομηχανικής ή εμπορικής περιοχής». Οι σχετικές ρυθμίσεις περιλαμβάνονται στα άρθρα 41-46 (Κεφ. ΣΤ'). Πρόκειται περί δικτύων των οποίων η κατασκευή και η κυριότητα επιτρέπεται δυνάμει αδείας από τη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.), και τα οποία διέπει ιδιαίτερο καθεστώς. Σχετικά παρατηρείται ότι, επειδή δεν αναφέρεται κάτι ειδικότερο ούτε στο άρθρο 25 περί ορισμών, ούτε στις επί μέρους διατάξεις του νομοσχεδίου καθόσον αφορά τις προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό μίας «περιορισμένης γεωγραφικά βιομηχανικής ή εμπορικής περιοχής», δεν αποκλείεται να προκύψουν ερμηνευτικά ζητήματα κατά την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων.

Υπό το φως των ανωτέρω, θα ήταν χρήσιμο να δοθούν ορισμένες κατευθύνσεις, διά του παρόντος ή κατ' εξουσιοδότησή του, ως προς ορισμένα συστατικά στοιχεία της έννοιας «γεωγραφικά περιορισμένη βιομηχανική ή εμπορική περιοχή», όπως τα ανώτατα όρια των εκτάσεων αυτών, ο χαρακτηρισμός των χρήσεων γης σε αυτές τις εκτάσεις (επί παραδείγματι, ειδικές κατηγορίες του π.δ/τος 59/2018 «10. Εμπόριο και παροχή προσωπικών υπηρεσιών», και «23. Βιοτεχνικές και βιομηχανικές εγκαταστάσεις (χαμηλής, μέσης και υψηλής όχλησης)) και η αποκλειστικότητα των χρήσεων εν προκειμένω ή η δυνατότητα ανάμειξής τους με άλλες. Επίσης, θα ήταν χρήσιμο να διευκρινισθεί αν ο όρος σχετίζεται με τον όρο «κοιλιάδες υδρογόνου» («hydrogen valleys»), που αφορά την τοπική παραγωγή υδρογόνου σε απομακρυσμένες περιοχές ή νησιά ή περιφερειακά οικοσυστήματα, βάσει μίας αποκεντρωμένης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και της τοπικής ζήτησης (βλ. για τον όρο, ενδεικτικά, Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Υδρογόνο, όπ. π., κεφ. 2, και Έγγραφο Εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, Towards a roadmap for accelerating the deployment of Hydrogen Valleys across Europe: challenges and opportunities, 24.6.2024 SWD(2024)159, https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/e5e75789-d4d8-42aa-8c99-3f33b2f5b935_en?filename=ec_rtd_swd-2024-159-f1.pdf, σελ. 4-5).

6. Επί του άρθρου 27

Α) Ως προς την παρ. 1:

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 αναφέρεται ότι «[η] δραστηριότητα της παραγωγής υδρογόνου επιτρέπεται σε όσα πρόσωπα έχουν χορηγηθεί Βεβαιώσεις Παραγωγού Υδρογόνου». Θα μπορούσε, αντί του παρακειμένου («έχουν χορηγηθεί»), να τεθεί ενεστώτας («χορηγούνται»).

Ακολούθως, στο δεύτερο εδάφιο αναφέρεται ότι «[η] αίτηση υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο στο Ηλεκτρονικό Μητρώο και καταχωρείται σε αυτό, εφόσον: (...)». Για λόγους πληρότητας θα μπορούσε να προστεθεί η φράση «για τη χορήγηση Βεβαίωσης Παραγωγού Υδρογόνου» μετά από τις λέξεις «Η αίτηση» και πριν από το ρήμα «υποβάλλεται». Επίσης, αντί του «καταχωρείται» και «καταχωρούνται», να τεθούν οι σωστοί ρηματικοί τύποι «καταχωρίζεται» και «καταχωρίζονται». Η παρατήρηση ισχύει και για τη χρήση του ρήματος καταχωρώ, αντί καταχωρίζω, του ουσιαστικού καταχώρηση, αντί καταχώρισης, και της μετοχής καταχωρούμενου, αντί καταχωριζόμενου, στις διατάξεις των άρθρων 27 παρ. 1, 7 και 9, 28, 29 παρ. 1 και 2, και 39 παρ. 3.

Ακόμη, ως προς τις προϋποθέσεις καταχώρισης στο Ηλεκτρονικό Μητρώο ορισμένης αίτησης για τη χορήγηση Βεβαίωσης Παραγωγού Υδρογόνου, υπό στοιχ. στ) αναφέρεται η υποχρέωση κατάθεσης δήλωσης ως προς την αναγκαία, ελάχιστη και μέγιστη ετήσια ποσότητα ύδατος για τη λειτουργία της μονάδας υδρογόνου, τη σχεδιαζόμενη προέλευση του ύδατος, επιφανειακή ή υπόγεια, και τον τρόπο παροχής του, ιδίως μέσω σύνδεσης με το δίκτυο ή μέσω άντλησης. Δοθέντων των πλειόνων νομοθετημάτων που διέπουν τη διαχείριση των υδάτων, η δήλωση μόνη, με το ως άνω οριζόμενο περιεχόμενο, προφανώς δεν τεκμηριώνει τη νόμιμη, ορθολογική και βιώσιμη χρήση του ύδατος κατά περίπτωση. Αυτό λαμβάνει χώρα μεταγενέστερα, κατά το δεύτερο στάδιο αδειοδότησης της παραγωγής υδρογόνου, με την υποβολή αιτήματος για άδεια χρήσης ύδατος προς ενεργειακή χρήση (βλ. άρθρο 30 παρ. 3γ)).

Β) Ως προς την παρ. 11:

Ορίζεται ότι «Ο κάτοχος Βεβαίωσης Παραγωγού Υδρογόνου δύναται να μεταβιβάζει τη Βεβαίωση Παραγωγού Υδρογόνου σε άλλα πρόσωπα. Προς τούτο, υποβάλλεται στον φορέα αδειοδότησης κοινή αίτηση από τον κάτοχο της βεβαίωσης και τον υποψήφιο αποκτώντα, σύμφωνα με το παρόν (...)».

Για λόγους εφαρμογής της ρύθμισης, χρήσιμο θα ήταν να διευκρινίζονται οι διατάξεις σύμφωνα με τις οποίες υποβάλλεται η κοινή αίτηση, ιδίως ως προς τις προϋποθέσεις υποβολής και καταχώρισης της αίτησης στο Ηλεκτρονικό Μητρώο.

Γ) Ως προς την παρ. 12:

Η διάταξη θεσπίζει τη δυνατότητα άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής κατά α) της Βεβαίωσης Παραγωγού Υδρογόνου, β) της απόρριψης αίτησης για την έκδοση της Βεβαίωσης, και γ) της απόφασης τροποποίησης, παύσης ισχύος ή ανάκλησης αυτής.

Ειδικότερα, ορίζεται η προθεσμία άσκησης της προσφυγής ως 30νθήμερη «από τη δημοσίευση ή την κοινοποίηση της απόφασης του φορέα αδειοδότησης». Στο πλαίσιο της σαφήνειας που πρέπει να χαρακτηρίζει τους όρους άσκησης της προσφυγής, και δοθέντος ότι προσφυγή μπορεί να καταθέσει οποιοσδήποτε, εφόσον τα έννομα συμφέροντά του βλάπτονται από την έκδοση ή την τροποποίηση της Βεβαίωσης Παραγωγού, χρήσιμο θα ήταν, για την τεκμηρίωση της πλήρους γνώσης της πράξης από την οποία εκκινεί η προθεσμία, να διευκρινίζεται αν ως δημοσίευση της απόφασης του φορέα αδειοδότησης θεωρείται η καταχώριση της σχετικής πράξης σε προσβάσιμη στο κοινό σελίδα του Ηλεκτρονικού Μητρώου, κατά το άρθρο 29 παρ. 3.

7. Επί του άρθρου 28 παρ. 2

Η διάταξη θεσπίζει την αυτοδίκαιη παύση ισχύος μίας Βεβαίωσης Παραγωγού, αν ο κάτοχός της δεν καταθέσει εμπρόθεσμα αίτηση χορήγησης Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.) ή αίτηση προς τον αρμόδιο Διαχειριστή κατά το άρθρο 31. Ταυτόχρονα, εισάγεται δυνατότητα παράτασης των θεσπιζόμενων προθεσμιών, για μέχρι 24 μήνες ακόμη, «εφόσον ο κάτοχος της βεβαίωσης δηλώσει στο Ηλεκτρονικό Μητρώο, με την επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 49, την πρόθεσή του για την ολοκλήρωση της μονάδας».

Για λόγους εφαρμογής της διάταξης, θα ήταν χρήσιμο να διευκρινίζεται ότι ο κάτοχος της Βεβαίωσης πρέπει να δηλώσει στο Ηλεκτρονικό Μητρώο την ως άνω πρόθεσή του εντός των οριζόμενων προθεσμιών για την υποβολή των αιτήσεων.

8. Επί του άρθρου 29

Ο τίτλος του άρθρου αναφέρεται σε «Μητρώα», αλλά, εν προκειμένω, ρυθμίζεται το περιεχόμενο του Ηλεκτρονικού Μητρώου Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού – Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης σε σχέση με αιτήσεις για τη χορήγηση Βεβαιώσεων Παραγωγού Υδρογόνου. Επομένως, ο τίτλος του άρθρου τόσο στο κείμενο του νομοσχεδίου όσο και στον Πίνακα Περιεχομένων πρέπει να αντικατασταθεί ως «Μητρώο».

Περαιτέρω, κατά τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 29, «[τ]ο Ηλεκτρονικό Μητρώο παρέχει ελεύθερη πρόσβαση στο κοινό στα στοιχεία της περ. α) της παρ. 2 και επικαιροποιείται τουλάχιστον σε μηνιαία βάση με ευθύνη του φορέα αδειοδότησης».

Η περ. α) της παρ. 2 ορίζει ότι στο Ηλεκτρονικό Μητρώο καταχωρίζονται τα στοιχεία «α) Των Βεβαιώσεων Παραγωγού του άρθρου 27, καθώς και της μεταβίβασης, τροποποίησης και μεταβολής αυτών». Στο άρθρο 27 παρ. 7 ορίζεται ως ελάχιστο περιεχόμενο των Βεβαιώσεων Παραγωγού «α) [τ]ο όνομα ή [η] επωνυμία του καταχωρούμενου παραγωγού υδρογόνου, β) [η] εγκατεστημένη ισχύς[ς], [η] μέγιστη ισχύς[ς] παραγωγής και [η] μέγιστη ωριαία παραγωγική ικανότητα σε υδρογόνο (kWhth), γ) [η] θέση εγκατάστασης, δ) [η] διάρκεια ισχύος της Βεβαίωσης Παραγωγού Υδρογόνου, ε) [οι] γενικο[ί] και ειδικο[ί] όρο[ι], στ) [η] προέλευση της προμηθευόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, μέσω απευθείας γραμμής ή από το δίκτυο».

Υπό το φως των ανωτέρω, για λόγους σαφήνειας, και ενόψει της τεκμηρίωσης της γνώσης των τυχόν ενδιαφερομένων και της άσκησης των σχετικών δικαιωμάτων, θα ήταν χρήσιμη η ακριβής αναφορά «των στοιχείων [των

Βεβαιώσεων Παραγωγού] της περ. α) της παρ. 2» τα οποία δημοσιοποιούνται στο κοινό μέσω του Ηλεκτρονικού Μητρώου, διά παραπομπής, ενδεχομένως, στην παρ. 7 του άρθρου 27, αν πρόκειται περί αυτών των στοιχείων. Συναφώς, θα ήταν χρήσιμη η πρόσβαση στην ακριβή γεωγραφική απεικόνιση των αδειοδοτούμενων μονάδων, και όχι η απλή αναγραφή της θέσης εγκατάστασης αυτών.

Επίσης, για λόγους εφαρμογής της ρύθμισης, θα ήταν χρήσιμο να διευκρινισθεί αν, διά της επικαιροποίησης του Ηλεκτρονικού Μητρώου, που θα τηρείται καταρχήν από τη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.) ως φορέα αδειοδότησης, θα εισάγονται σε αυτό στοιχεία από τα μεταγενέστερα στάδια της διαδικασίας αδειοδότησης, όπως έκδοση και τροποποίηση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.) (άρθρο 30), Βεβαίωση Θέσης σε Κανονική Λειτουργία (άρθρο 35) κ.λπ., δοθέντος ότι το Ηλεκτρονικό Μητρώο θα διαλειτουργεί με τα συστήματα των λοιπών φορέων της αδειοδότησης (βλ. άρθρο 29 παρ. 1).

9. Επί του άρθρου 34

Στις παρ. 2 και 3 αναφέρεται ο «κάτοχος της μονάδας παραγωγής υδρογόνου». Δοθέντος ότι τέτοιος ορισμός δεν περιλαμβάνεται στο άρθρο 25, για λόγους εφαρμογής των διατάξεων και ομοιομορφίας, σκόπιμο θα ήταν να εξετασθεί η χρήση των όρων «ενδιαφερόμενος» ή «παραγωγός υδρογόνου».

10. Επί του άρθρου 41

Σε συνέχεια των παρατηρήσεων επί του άρθρου 25 στοιχ. λ) αναφέρεται ότι, για την αξιολόγηση των θεσπιζόμενων κριτηρίων που εξετάζει η Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.) κατά τη χορήγηση αδειών Γεωγραφικά Περιορισμένων Δικτύων Υδρογόνου (ΓεΠεδΥ) (παρ. 2), χρήσιμη θα ήταν η αναφορά του σκοπού που εν γένει υπηρετεί η κατασκευή και λειτουργία τέτοιων γεωγραφικά περιορισμένων δικτύων υδρογόνου.

Επίσης, για λόγους εφαρμογής του άρθρου καθόσον αφορά την κατασκευή δικτύων γεωγραφικά περιορισμένων, για το κόστος της οποίας δεν αναφέρεται κάτι ειδικότερο, θα μπορούσε να διευκρινισθεί αν μπορεί να εφαρμοσθεί, κατά περίπτωση, το καθεστώς στήριξης του άρθρου 40 και σε αυτά τα δίκτυα.

11. Επί του άρθρου 43

Για λόγους εφαρμογής της ρύθμισης, θα ήταν χρήσιμο να διευκρινισθεί ότι ακολουθείται και εν προκειμένω η δεύτερη φάση αδειοδότησης του Κεφα-

λαίου Γ΄ ως προς την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων, της εγκατάστασης και της λειτουργίας στις εν λόγω υποδομές, όπως και η ενδεχόμενη επιπτώση τυχόν ελλείψεων και καθυστερήσεων ως προς τη χορήγηση αυτών των εγκρίσεων στην παροχή ή τη διατήρηση άδειας διαχείρισης Γεωγραφικά Περιορισμένων Δικτύων Υδρογόνου (ΓεΠεδΥ).

12. Επί του άρθρου 52

Στην προτεινόμενη διάταξη, διά της οποίας προστίθεται νέο τέταρτο εδάφιο στην παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 3889/2010 σχετικά με τη συγκρότηση των τριμελών Επιτροπών Εξέτασης Αντιρρήσεων (ΕΠ.Ε.Α.) κατά του περιεχομένου των δασικών χαρτών, ορίζεται ότι: «[σ]τις ανωτέρω Επιτροπές δύναται να ορίζεται ως μέλος δασολόγος, υπάλληλος του Δημοσίου, ο οποίος υπηρετεί σε δασική υπηρεσία που υπάγεται χωρικά σε άλλη Επιθεώρηση Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής της Γενικής Γραμματείας Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, από εκείνη εντός της οποίας εδρεύει η Επιτροπή Εξέτασης Αντιρρήσεων».

Εν προκειμένω, χρήσιμο θα ήταν να διευκρινισθεί στο κείμενο της προτεινόμενης διάταξης ότι η ως άνω δυνατότητα αφορά μόνον τις περιπτώσεις κατά τις οποίες σε κάποιες περιφερειακές ενότητες οι υφιστάμενες Επιτροπές Εξέτασης Αντιρρήσεων δεν επαρκούν για την έγκαιρη εξέταση των αντιρρήσεων, και παράλληλα εντός των ορίων αρμοδιότητας της οικείας Επιθεώρησης Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής δεν υφίσταται διαθέσιμο προσωπικό, όπως αναφέρεται στην Αιτιολογική Έκθεση επί του άρθρου 52 του παρόντος, δοθείσης και της ευρείας γεωγραφικής κάλυψης των Επιθεωρήσεων Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής (βλ. Επιθεώρηση Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής Αττικής, Πελοποννήσου-Δυτικής Ελλάδας-Ιονίου, Κρήτης, Αιγαίου, Μακεδονίας-Θράκης, Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας και Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας, σε <https://ypen.gov.gr/perivallon/dasi/epithewrhseis/>).

13. Επί του άρθρου 55

Με τη διάταξη προτείνεται η έκδοση υπουργικής απόφασης κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.) προκειμένου να κηρυχθεί μία περιοχή της χώρας σε καθεστώς έκτακτης ανάγκης λειψυδρίας. Σε περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων του ν. 4832/2021 περί Μεταφορικού Ισοδυνάμου, προβλέπεται ότι, πέραν της χορήγησης της σύμφωνης γνώμης της Ρυθμιστικής Αρχής, απαιτείται και (απλή) γνώμη του Γενικού Γραμματέα Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής. Περαιτέρω, προβλέπεται ότι με κοινή απόφαση των αρμόδιων υπουργών, κατόπιν εισήγησης του Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.ΥΔ.Α.Π. Α.Ε. ή της

Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., οι εν λόγω εταιρείες δύναται να ορίζονται ως αναθέτοντες φορείς, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4412/2016, για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών, προμηθειών ή υπηρεσιών που δεν υπάγονται στις αρμοδιότητές τους, εφόσον το αντικείμενό τους συνδέεται άμεσα με την κατασκευή ή την αποκατάσταση κρίσιμων υποδομών για την πρόληψη ή την αντιμετώπιση των συνεπειών της λειψυδρίας, σύμφωνα και με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 4864/2021. Ακόμη, προβλέπεται η ανάθεση, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.ΥΔ.Α.Π. Α.Ε. ή της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., της διενέργειας διαγωνιστικών διαδικασιών και της παρακολούθησης της εκτέλεσης των συμβάσεων που ανατίθενται σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο υπό ψήφιση άρθρο, από την Ε.ΥΔ.Α.Π. Α.Ε. ή την Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., ως αναθέτοντες φορείς, στην Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας, διά της Μονάδας Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας, κατ' αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4412/2016 περί ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων στρατηγικής σημασίας και του ν. 3986/2011 περί ωρίμανσης των συμβάσεων στρατηγικής σημασίας. Στη συνέχεια, προβλέπεται η δυνατότητα απασχόλησης εξειδικευμένου επιστημονικού ή άλλου προσωπικού με σύμβαση μίσθωσης έργου στην Ε.ΥΔ.Α.Π. Α.Ε. και στην Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών λειψυδρίας, καθώς και η σύσταση ομάδων εργασίας από υπαλλήλους των δύο ανωτέρω φορέων με αντικείμενο τη μελέτη και παρακολούθηση των ειδικών θεμάτων που εμπíπτουν στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων του παρόντος άρθρου. Για τη σύναψη των συμβάσεων μίσθωσης έργου μεταξύ της Ε.ΥΔ.Α.Π. Α.Ε. και Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. με εξειδικευμένο επιστημονικό ή άλλο προσωπικό προβλέπεται η δημοσιοποίηση σχετικής πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, στην οποία θα καθορίζονται τα στοιχεία και οι λεπτομέρειες για την κατάρτιση των εν λόγω συμβάσεων. Επίσης, προβλέπεται η συγκρότηση ειδικής Επιτροπής Αξιολόγησης στους ανωτέρω οργανισμούς για την αξιολόγηση και τη σύνταξη σχετικού πρακτικού, το οποίο υποβάλλεται προς έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.ΥΔ.Α.Π. Α.Ε. και της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., αντιστοίχως. Περαιτέρω, προβλέπεται η δυνατότητα σύναψης συμβάσεων μεταξύ της Ε.ΥΔ.Α.Π. Α.Ε. ή της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. και της τοπικά αρμόδιας δημοτικής επιχείρησης ύδρευσης και αποχέτευσης ή οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης Α΄ βαθμού που παρέχει υπηρεσίες ύδρευσης στις περιοχές οι οποίες κηρύσσονται σε καθεστώς έκτακτης ανάγκης λειψυδρίας, με σκοπό την αντιμετώπιση των έκτακτων συνθηκών και τη λήψη των απαιτούμενων μέτρων. Στις ίδιες εν λόγω περιοχές που κηρύσσονται σε καθεστώς έκτακτης ανάγκης λειψυδρίας, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 12β παρ. 3 του ν. 4001/2011. Ακόμη προβλέπεται η προσθήκη υποπεριπτώσεως εγ) στο αρ-

θρο 2 παρ. 1 περ. ε του ν. 4864/2021 σχετικά με τον ορισμό των στρατηγικών επενδύσεων οι οποίες συνδέονται άμεσα με την κατασκευή ή αποκατάσταση κρίσιμων υποδομών για την πρόληψη ή την αντιμετώπιση των συνεπειών που απορρέουν από τη λειψυδρία, εφόσον αποτελούν αντικείμενο δημοσίων συμβάσεων του ν. 4412/2016, με αναθέτοντα φορέα την Ε.ΥΔ.Α.Π. Α.Ε. ή την Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.

Ως προς την αρμοδιότητα για την κήρυξη περιοχών στο καθεστώς έκτακτης ανάγκης λειψυδρίας, με την έκδοση υπουργικής απόφασης κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων, σημειώνονται τα εξής: τόσο το άρθρο 24 παρ. 1 Συντάγματος («Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας (...»), όσο και η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρα 11 και 191 παρ. 2) και ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 37) περιλαμβάνουν διατάξεις για την προστασία του περιβάλλοντος, την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης, και τις αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης, σύμφωνα με τις οποίες το υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και η βελτίωση της ποιότητάς του πρέπει να ενσωματώνονται στις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να διασφαλίζονται σύμφωνα με την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης (βλ. ΣτΕ 2936/2017 7μ., 1455/2018 7μ., 92/2022 παραπεμπτική στην 7μ.).

Με τις εν λόγω διατάξεις το φυσικό περιβάλλον, στοιχείο του οποίου αποτελούν οι υδατικοί πόροι, έχει αναχθεί σε αυτοτελώς προστατευόμενο αγαθό, προκειμένου να εξασφαλισθεί η οικολογική ισορροπία και η διαφύλαξη των φυσικών πόρων προς χάρη και των επόμενων γενεών. Για τον σκοπό αυτό, ο συντακτικός νομοθέτης επιβάλλει στα όργανα του κράτους να προβαίνουν σε θετικές ενέργειες για τη διαφύλαξη του προστατευόμενου αγαθού και να λαμβάνουν τα απαιτούμενα νομοθετικά και διοικητικά, προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα, παρεμβαίνοντας, στον αναγκαίο βαθμό, και στην οικονομική ή άλλη ατομική ή συλλογική δραστηριότητα (βλ. ΣτΕ 1455/2018 7μ., 2936/2017 7μ. Βλ. επίσης την απόφαση 9/4/2024 του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων – ΕΔΔΑ κατά της Ελβετίας, υπόθεση Verein Klimasenioren Schweiz κατά Ελβετίας, αρ.προσφ. 53600/2020, συλλογική προσφυγή, με την οποία έγινε δεκτό ότι η μη λήψη ή η αργή διαδικασία λήψης αποτελεσματικών μέτρων για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης συνιστά παραβίαση του άρθρου 8 -δικαίωμα στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή της ΕΣΔΑ).

Τα ζητήματα διαχείρισης των υδατικών πόρων ρυθμίσθηκαν, σε κοινοτικό επίπεδο, με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000 «για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων» (L 327). Στο προοίμιο της Οδηγίας επισημαίνεται η ανάγκη συνετούς και ορθολογικής αξιοποίησης των φυσικών πόρων, βάσει των αρχών της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης, της επανόρθωσης των καταστροφών του περιβάλλοντος, κατά προτεραιότητα, στην πηγή, καθώς και της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει». Επισημαίνεται, επίσης, η ανάγκη ενσωμάτωσης της προστασίας και της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων σε άλλους τομείς της κοινοτικής πολιτικής, όπως στην ενεργειακή πολιτική. Με την εν λόγω Οδηγία (άρθρο 1 παρ. 1) επιδιώκεται η θέσπιση πλαισίου για την προστασία των εσωτερικών επιφανειακών, των μεταβατικών, των παράκτιων και των υπόγειων υδάτων, το οποίο, εκτός άλλων, πρέπει να αποτρέπει την περαιτέρω επιδείνωση, να προστατεύει και να βελτιώνει την κατάσταση των υδατινών οικοσυστημάτων, καθώς και των άμεσα εξαρτώμενων από αυτά χερσαίων οικοσυστημάτων και υγροτόπων σε ό,τι αφορά τις ανάγκες τους σε νερό, και να προωθεί τη βιώσιμη χρήση του νερού βάσει μακροπρόθεσμης προστασίας των διαθέσιμων υδατινών πόρων. Περαιτέρω, με την πρόσφατη αναδιατύπωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184 σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, προβλέπεται υποχρέωση των κρατών μελών να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη βελτίωση ή διατήρηση της πρόσβασης στο νερό ανθρώπινης κατανάλωσης για όλους, ιδίως για τις ευάλωτες και τις περιθωριοποιημένες ομάδες.

Η ανωτέρω Οδηγία μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο με τον ν. 3199/2003, όπως στη συνέχεια τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα μετά την κατάργηση του άρθρου 3 του εν λόγω νόμου από το άρθρο 36 του ν. 5037/2023. Ειδικότερα, στο άρθρο 6Α προβλέπεται η χάραξη Εθνικής Στρατηγικής για τα Ύδατα, και συγκεκριμένα, κατευθυντήριων γραμμών για την προώθηση της βιώσιμης χρήσης του νερού και τη μακροπρόθεσμη προστασία των διαθέσιμων υδατινών πόρων, με καθορισμό της πολιτικής και των στόχων ως προς τη διαχείριση των υδάτων σε εθνικό επίπεδο, λαμβανομένων υπόψη και των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής (βλ. ΣτΕ 92/2022, παραπεμπτική στην 7μελή σύνθεση του Δ' Τμήματος με την οποία κρίθηκε ότι «(...) [η] εθνική πολιτική παροχής υπηρεσιών ύδρευσης, συμπεριλαμβανομένης και της τιμολόγησης αυτών, σχεδιάζεται από τα κράτη μέλη ως πολιτική παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, με βασικό κριτήριο την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της οδηγίας 2000/60/ΕΚ. Λαμβάνονται υπόψιν, κατά την ανάκτηση του κόστους, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε

περιοχής λεκάνης απορροής, οι κρατούσες γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες και τα δεδομένα που προκύπτουν από την οικονομική ανάλυση της χρήσης του ύδατος[...]]» (βλ. επίσης ΣτΕ 1906/2014 Ολομ. «(...) η παροχή υπηρεσιών κοινής ωφελείας, όπως υδρεύσεως και αποχετεύσεως, δεν συνιστά δραστηριότητα αναπόσπαστη από τον πυρήνα της κρατικής εξουσίας (...) [και] δύναται να ανατίθεται σε δημόσια επιχείρηση υπό μορφή ανώνυμης εταιρείας, όπως η ΕΥΔΑΠ ΑΕ, η οποία παρέχει υπηρεσίες κοινής ωφελείας απολύτως ζωτικής σημασίας (...) είναι συνταγματικώς επιβεβλημένος ο έλεγχος της ΕΥΔΑΠ ΑΕ από το Ελληνικό Δημόσιο, όχι απλώς με την άσκηση εποπτείας επ' αυτής, αλλά και διά του μετοχικού της κεφαλαίου [...]]» (ΣτΕ 190, 191/2022 Ολομ., βλ. επίσης ΣτΕ 1223-1224/2020 επταμ. παραπεμπτικές στην Ολομέλεια).

Υπό το φως των ανωτέρω, η προβλεπόμενη αρμοδιότητα της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.), εντός του πλαισίου των γνωμοδοτικών, εποπτικών και ελεγκτικών καθηκόντων της (άρθρα 4, 11, 12, 16 και 35 του ν. 5037/2023), περί χορηγήσεως σύμφωνης γνώμης της προκειμένου να κηρυχθεί μία περιοχή της χώρας σε καθεστώς έκτακτης ανάγκης λειψυδρίας, ενδεχομένως, θα ήταν σκόπιμο να αναδιατυπωθεί σε εισήγηση ή απλή γνώμη για την έκδοση της οικείας υπουργικής απόφασης.

14. Επί του άρθρου 56

Με την υπό ψήφιση διάταξη προβλέπονται τα εξής:

Παρατείνεται η θητεία των υφισταμένων μελών των α) Συμβουλίων Αρχιτεκτονικής του άρθρου 10 ν. 4495/2017 και β) Συμβουλίων Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων Α' και Β' του άρθρου 20 παρ. 3 ν. 4495/2017 μέχρι την 31.10.2025. Επίσης, η τρίμηνη προθεσμία αίτησης στο ηλεκτρονικό σύστημα «e-adeies», κατά το άρθρο 68 παρ. 4 περ. α) υποπερ. αα), ορίζεται «έως και την 16η.10.2025», και η αντίστοιχη προθεσμία ενός μηνός του ιδίου άρθρου υποπερ. αβ) ορίζεται «έως και την 16η.07.2025». Σύμφωνα με τις εν λόγω διατάξεις, «[η συνέχιση της υλοποίησης των οικοδομικών αδειών της περ. α) της παρ. 1 επιτρέπεται:] (αα) αν έχει ολοκληρωθεί ο φέρων οργανισμός από την επανέκδοση της οικοδομικής άδειας από την οικεία υπηρεσία δόμησης, η οποία πραγματοποιείται υποχρεωτικά εντός δύο εργάσιμων ημερών από την εκκίνηση της εκπόνησης του Ε.Σ.Π.Ι.Α.Π. και μετά από σχετική αίτηση του υποχρέου στο ηλεκτρονικό σύστημα «e-adeies» έως και την 16η.10.2025 συνοδευόμενη από το αποδεικτικό καταβολής του περιβαλλοντικού ισοδυνάμου και τα στοιχεία που αποδεικνύουν την ολοκλήρωση του φέροντος οργανισμού». Στην περίπτωση αυτή, δεν απαιτείται καμία άλλη διοικητική πράξη ή πληρωμή προς το Δημόσιο ή τους Ο.Τ.Α. Περαιτέ-

ρω, «(αβ) σε περίπτωση που δεν έχει ολοκληρωθεί ο φέρων οργανισμός του κτιρίου, απαιτείται, πέραν των ανωτέρω, έγκριση του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.) και του Κεντρικού Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής (ΚΕ.Σ.Α.) σε κοινή συνεδρίαση, στην οποία συνεκτιμάται η αναγκαιότητα της συνέχισης υλοποίησης της οικοδομικής άδειας επί τη βάσει τεχνικών, κοινωνικών, οικονομικών και νομικών κριτηρίων. Οι αιτήσεις των ενδιαφερομένων στα ανωτέρω συλλογικά όργανα υποβάλλονται έως και την 16η.07.2025 και εξετάζονται κατά προτεραιότητα εντός ενός μηνός από την υποβολή τους, η δε εγκριτική πράξη των εν λόγω συλλογικών οργάνων επισυνάπτεται στην αίτηση του ενδιαφερομένου που αναρτάται στο ηλεκτρονικό σύστημα «e-adeies». Στη συνέχεια, προτείνεται η έκδοση προεδρικού διατάγματος μετά από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και γνώμη του ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α. για την έγκριση της εφαρμογής των κινήτρων και προσαυξήσεων των άρθρων 66 και 71 ΝΟΚ, αν έως την 31η.12.2024 τα εν λόγω κίνητρα έχουν συμπεριληφθεί σε εγκεκριμένα Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίων Ακινήτων, Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων, Σχέδια Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης, τροποποιημένα ρυμοτομικά σχέδια με άρση απαλλοτρίωσης και προεδρικά διατάγματα καθορισμού χρήσεων γης.

Τέλος, η προθεσμία του άρθρου 72 του ν. 4843/2021 περί αναστολής οικοδομικών εργασιών στην περιοχή του όρους Υμηττού και των Μητροπολιτικών Πάρκων Γουδή Ιλισίων παρατείνεται από τη λήξη της έως και την 31η.12.2025, υπό την επιφύλαξη της υπ' αρ. 26229/1123/1987 κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, περί όρων και διαδικασίας έκδοσης αδειών οικοδομής για την εκτέλεση στρατιωτικών έργων.

Ειδικότερα, για τις περιπτώσεις οικοδομικών εργασιών οι οποίες είχαν εκκινήσει έως και την 11η Δεκεμβρίου 2024, βάσει του νομοθετικού πλαισίου που ίσχυε τότε, των οποίων οι εκδοθείσες οικοδομικές άδειες έχουν ακυρωθεί (ΣτΕ 145 - 149/2024), σημειώνονται τα εξής: η εφαρμογή επί των εν λόγω ειδικών περιπτώσεων του περιβαλλοντικού ισοδυνάμου, προκειμένου να αποτραπεί το φαινόμενο των εγκαταλελειμμένων ημιτελών κτισμάτων, που υποβαθμίζουν το περιβάλλον και έχουν σοβαρές επιπτώσεις στη δημόσια υγεία και ασφάλεια, κατά το μέρος τους στο οποίο περιλαμβάνονται και οι περιπτώσεις αδειών που ακυρώθηκαν με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, δεν θα μπορούσε να γίνει δεκτό ότι είναι σύμφωνη με την αρχή της διακρίσεως των λειτουργιών και την υποχρέωση της Διοικήσεως να συμμορφώνεται προς το περιεχόμενο ακυρωτικών δικαστικών αποφάσεων (άρθρα 26 και 95 παρ. 5 του Συντάγματος). Επομένως, κατά το σκέλος αυτό, εφόσον στις υπό

ψήφιση διατάξεις περιλαμβάνονται περιπτώσεις συνέχισης της υλοποίησης οικοδομικών αδειών που ακυρώθηκαν με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, θα ήταν σκόπιμη σχετική αναδιατύπωση (βλ. ΣτΕ 1858/2015 Ολομ. με σχόλια σε ΕΠΟΛΔ 2015/239, Αρμεν. 2015/1591, πρβλ. επίσης ΣτΕ 3341/2013 Ολομ., 1118- 1119/2014 Ολομ.).

Αθήνα, 1 Ιουλίου 2025

Οι Εισηγητές
Αλεξάνδρα Καρέτσου
Γεωργία Μακροπούλου
Επιστημονικές Συνεργάτιδες
Δημήτριος Βασιλείου
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Ομότιμος Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών